

Doris Laine (puheenjohtajana 1976–1985): ”Jos ei pyydä, ei varmasti saa”

Faktaa: Tanssinut 15-vuotiaasta pitkän uran Kansallisbaletissa ensitanssijattarena. Sai parikymppisenä roolin Pessi ja Illusia -baletista: ”Me oltiin tosi kakaroita silloin ja kukaan ei voinut uskoa, että siitä mitään hyvää seuraa. Baletista tuli kuitenkin menestys ja sitä on esitetty lähes yhtä paljon kuin Joutsenlampea Suomessa.” Vierailijana mm. Lontoon Festival Balletissa, Bolshoissa, Mariinski-teatterissa. Toiminut myös useissa johtotehtävissä, mm. Kansallisbaletin johtajana 1984–92 sekä Kuopio Tanssii ja Soi -festivaalin taiteellisena johtajana 1982–1992. Useita luottamustehtäviä. STTL:n/STST:n kunniajäsen ja kunniapuheenjohtaja.

Doris Laine aloitti STTL:n puheenjohtajana vuonna 1976. Itse hän epäilee, että pyyntö tehtävään tuli hänen oltuaan aktiivinen hankkimaan Oopperan baletille ulkomaisia opettajia. Koulutusasiat olivat erityisen tärkeitä, koska Suomessa ei vielä ollut ammattikouluja Oopperan balettikoulua lukuun ottamatta, eikä missään muualla kuin Oopperan baletissa järjestetty vakituista ammattitreenausta.

Laine tarttui puheenjohtajahaasteeseen kaksin käsin. Liitto järjesti hänen aikanaan säännöllisiä aamutunteja sekä kesäkurssuja, ja toi Suomeen klassisen baletin opettajia Moskovasta ja Graham-tekniikan ja jazz-tanssin opettajia muualta Euroopasta. Laineen puheenjohtajakaudella oltiin myös perustamassa Tanssi-lehteä, järjestettiin näytöksiä ja seminaareja, perustettiin Tanssin päivä kansainvälisessä yhteistyössä, pidettiin pohjoismainen koreografiakilpailu ja saatiin tanssille oma taidetoimikunta. Rahankeruuseen käytettiin välillä mielikuvitusta esimerkiksi esiintymällä mainosmalleina Iltasanomien mainoksessa. Kaikki kerätyt rahat annettiin välittömästi tanssijoille palkintoina.

Hotelli Helkan kellaritilasta tuli liiton oma sali, joka oli todella tärkeä. Ulkomaiset opettajat nostivat Laineen mukaan tanssin tasoa ja muutenkin säännöllisen treenaamisen mahdollistuminen oli suuri asia. ”Että myös niillä, joilla ei ollut varaa lähteä ulkomaille treenaamaan, saivat säännöllistä ja korkeatasoista treenausta”, Laine toteaa.

Mukaan mahtui myös vähän hankaluuksia: ”Jazz-tanssin opettajan kanssa oli pieniä vaikeuksia. Hän oli iso mies, eikä meinannut mahtua hotellin sänkyyn. Hän oli tulossa opettamaan kesäkurssille, mutta minä olin silloin itse maalla. Minulle sitten soitettiin, että tule heti Helsinkiin, mies lähtee muuten kotiin. Hotellihuone oli liian pieni ja sänky liian lyhyt. Mutta saimme me hänet sitten toiseen hotelliin. Sanoin, että pankaa nyt vaikka kaksi sänkyä vierekkäin, että voi olla poikittain siellä.”

Koulutusasioiden ohella työehtosopimukset olivat Laineelle sydämenasia. Tanssijoiden asemaa työmarkkinoilla oli parannettava. Yksi riita selvitettiin jopa valtakunnansovittelijan kanssa. ”Tanssijoilla on aina ollut se paha, että kun pitää työstään, niin ei halua vaatia ja suostuu harjoittelemaan vaikka kuinka huonoon aikaan ja huonoissa tiloissa. Tanssija uhrautuu liikaa. Tänä päivänä jokaisen täytyy saada työstään palkkaa.”

Moni asia saatiin läpi joukkovoimalla ja yhteistyöllä. ”Tanssiväki ei ollut siihen mennessä tajunnut, että yhteistyö saattaa auttaa hirvittävän paljon. Yhdessä saimme aikaan Tanssi-lehdenkin. Yhdessä lehdet myös postitettiin ja liimattiin kuoriin postimerkit. Kukaan ei saanut tietenkään palkkaa, mutta yhteistyö tuotti tulosta. On paljon mahdollisuuksia, mutta pitää osata pyytää.”

Kun Laine muistelee erityisiä haasteita, hänelle tulee mieleen Timo ja Klaus Salinin rahaston tapaus: ”Klaus ja Timo Salinin rahasto piti saada erilliseksi rahastoksi, jotta se kasvaisi korkoa. Se aiheutti kuitenkin erimielisyyksiä. Kerran tullessani toimistoon siellä odotti haastemies. Sitten mentiin oikeuteen. Lopulta riitapukarini kuitenkin suuteli kädelle ja toivotti hyvää vointia.”

Kun kysyn, mistä hän sai kaiken energian ja motivaation yhteisten asioiden hoitamiseen, hän toteaa, että hänestä ”väärin” olevat asiat pitää korjata. Hän oli oppinut sekä lapsuudenkodistaan että mieheltään toisista ihmisistä välittämistä ja heikompien puolustamista. ”Ja tanssijat ovat aina olleet heikoilla, katsoi sitten minne vaan, oopperaankin silloin. Ja joka asiasta jotain oppii. Ei ole sellaista asiaa, josta ei jotain opi ja saa. Opin hirvittävän paljon liiton työssä ja se oli mukavaa.” Itse hän kiteyttää kauttaan: ”Tanssin asema parani. Oli todella tärkeää, että mentiin yli lajirajojen. Ettei ollut vain balettilaiset ja lättäjalat – se oli sen aikainen nimitys – vaan että kaikki tanssin muodot tekivät yhteistyötä.”